

Annotatie zelftesten na de zomer MCC 6 juli 2021

Samenvatting

Doel van deze acties: VWS wil mensen bewust maken van de risico's van de zomerperiode en het belang dat mensen zichzelf testen benadrukken. Zelftesten kunnen daarbij ingezet worden als een vorm van dijkbewaking, waarmee introductie van het virus voorkomen kan worden als mensen na een vakantie weer terugkeren naar werk en school. Dit is van belang om een opmars van het virus in het najaar beheersbaar te houden.

De Minister wil besluitvorming hierover laten plaatsvinden in de MCC van a.s. dinsdag zodat dit mee kan in de Kamerbrief van a.s. dinsdag.

Met deze notitie vragen wij vooral om de middelen ter beschikking te stellen.

De beslipunten die worden voorgelegd zijn:

- Gaat u akkoord met het beschikbaar stellen van middelen voor acties om risico's na de zomervakantie via zelftesten te beperken?
- Het gaat om een pakket van 5.1.1c
-

Inbreng in de MCC

U kunt benadrukken dat dit een totaalpakket is om de bevolking breed op te roepen om met zelftesten na de vakantie te testen en zoveel mogelijk mensen laagdrempelig in staat te stellen zich te testen. Daarom naast een publiekscampagne testen voor studenten, reizigers en huishoudens. Zal iedere test gebruikt worden, vast niet. Maar als we hiermee veiliger in september weer na school kunnen en aan het werk, is dat veel waard. Zoals 5.1.2e heeft laten zien komen er met zelftesten veel besmettingen aan het licht die zich laten testen bij de GGD. Op deze manier kunnen we het virus stoppen door thuisisolatie en bron en contactonderzoek.

Toelichting

- MVWS heeft zijn akkoord gegeven op de nota's over het testen van inkomende reizigers en het zelftesten voor huishoudens. De acties uit de notitie in het DOC-19 waren in lijn met de voorgelegde besluiten in deze nota's
- FIN heeft ambtelijk aangegeven niet akkoord te kunnen gaan met het opzetten van het bestelportaal. Zij willen dit na het reces bespreken. Dit is geen optie, want als we dan pas starten met (rechtmatig) bouwen missen we het momentum.
- U kunt daarop de volgende argumenten inbrengen:
 - o Gedurende de herfst periode zal het spannend worden en is zelftesten dus van groot belang zijn. Het laagdrempelig aanbieden van de zelftesten via het portaal, zal een positief effect hebben op het gebruik van de zelftest.
 - o Het doel van het laagdrempelig beschikbaar stellen van zelftesten is dat het gebruik ervan voor mensen "normaler" wordt > net als een thermometer/condooms. Met het laagdrempelig beschikbaar stellen wordt het nut en de toegevoegde waarde van zelftesten gepromoot.
 - o Tevens is bekend dat de grootse kans op het daadwerkelijk doen van een test (vanuit gedragsperspectief) is wanneer de drempels om te testen zo laag mogelijk zijn.
 - o Uit een flitspeiling blijkt dat men het een goed idee vindt wanneer de zelftesten gratis zouden worden verstuurd:
 - "Zou je het een goed of slecht idee vinden als iedereen een gratis test kan ontvangen die je zelf kunt uitvoeren na een vakantie?" > zegt 53% goed idee.
 - Op de vraag: 'Hoe zou je die zelftest willen ontvangen?' kiest 35% voor 'gratis in de brievenbus', 20% voor online bestellen en 17 % voor ophalen bij een afgiftepunt

Bespreking in ACC 5 juli jl.:

Acties 1 (onderwijs) en 3 (versturen brief) waren akkoord.

Wat betreft actie 3 (zelftesten op vliegveld) waren er vragen over uitvoerbaarheid. Benadrukt is dat het voor jongeren zo laagdrempelig mogelijk zal worden aangeboden en dat KMAR hier ook niet handhavend hoeft op te treden, want is vrijwillig.
 wat betreft actie 3 (bestelportaal) waren er twijfels over de doelmatigheid en de effectiviteit.

Doelmatigheid

Ten aanzien van de doelmatigheid kunt u aangeven dat we meerdere opties verkend hebben voor het breed beschikbaar stellen van zelftesten, waarbij dit de meest doelmatige optie was, omdat het wordt uitgegeven aan mensen die ook echt interesse hebben. Dit in combinatie met de brief waarin iedereen breed wordt geïnformeerd over het belang van (zelf)testen.

Effectiviteit

Wat betreft de effectiviteit kunt u aangeven dat OMT aangeeft dat zelftesten een nuttige bijdrage hebben en ook de cijfers van de GGD laten zien dat mensen na positieve zelftestuitslag zich laten testen.

Uit de 12de meetronde van het continue gedragsonderzoek van het RIVM bleek:
8% heeft in afgelopen 6 weken een **zelftest** gedaan; 31% daarvan meer dan 1 keer
 Na positieve zelftest: 87% hertest bij de GGD
 Meerderheid gebruikt zelftest voor 'meer zekerheid'
 16% deed zelftest vanwege klachten
 9% vanwege contact met besmetpersoon

Uit een flitspeiling uitgevoerd door motivaction kwam daarnaast naar voren dat:

- 40% bereid is om een gratis corona-zelftest te doen,
- Ruim een derde geeft aan dat zij deze zomer het liefst voor iedereen een gratis zelftests in de brievenbus zou willen zien (35%). Aanvullend geeft 20% aan liever zelf in actie te komen door een test online te bestellen en deze via de post te ontvangen.
- Meer dan de helft kan zich vinden in het idee dat iedereen een gratis zelftest ontvangt en deze dan ook zelf uitvoert wanneer zij terugkomen van een vakantie naar het buitenland (53%).
-

We hebben op dit moment geen inzicht in de effecten van de gratis zelftesten in Oostenrijk en Duitsland. Al is hierbij geen sprake van eenmalige beschikbaarheid, dus vergelijkbaarheid is ook niet 100%.

Wet Markt en overheid

Tot slot werd bij zowel actie 2 als 4 gesproken over mogelijke marktverstoring. WJZ heeft hier eerder over aangegeven dat de mogelijkheid bestaat dat partijen zich over het om niet verspreiden door VWS zullen beklagen door een klacht in te dienen bij VWS of tot de rechter te wenden (op dit moment loopt er ook een geschil met een leverancier). Door het verspreiden van de zelftesten is er ook sprake van mogelijke marktverstoring door VWS, wat kan leiden tot een klacht bij de ACM. Partijen die zelftesten aanbieden, lopen immers inkomsten mis.
 Hierbij kan echter ook wel vermeld worden dat dit slechts eenmalige verstrekking is van een niet groot aantal testen per huishouden. Het kan daarentegen ook juist een marktstimulerend effect hebben als mensen hierdoor worden aangezet om vaker testen te gebruiken.